

PROGRAMOVÁ PONUKA

JÚN 2022

VÝSTAVY

PRÍBEH NEVESTY

SVADOBNÉ ŠATY ZO ZBIERKY JANY MLÁDEK RAJNIAKOVEJ

5. 5. - 31. 8. 2022

Výstava prezentuje svadobnú módu 20. až 90. rokov 20. storočia. Vystavené sú svadobné šaty, pánske obleky, doplnky (závoje, kravaty, rukavičky, topánky a iné) a dobové svadobné fotografie, doplnené o príbehy, ktoré zaznamenávajú osobné výpovede pôvodných majiteľiek šiat. Oku návštevníka neuniknú šaty, v ktorých sa žiadna nevesta nevydávala, tajne ušité šaty alebo šaty manželky olympijského reprezentanta v hádzanej

Vincenta Lafka. Vystavené sú aj najstaršie svadobné šaty zo zbierky Jany Mládek Rajniakovej - šaty z roku 1928. Výstava je realizovaná s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

MEYKE: TRADÍCIA V MÓDE - HAGYOMÁNY A DIVATBAN

14. 5. - 31. 8. 2022

Výstava módnej dizajnérky Melindy Molnár-Madarász z Budapešti a jej vlastnej značky MEYKE. Melinda Molnár-Madarász vytvára jedinečné odevy a módne doplnky pre súčasnú modernú ženu v štýle *haute-couture* (šité ručne a na mieru) a *pret-á-porter* (šité v štandardných konfekčných veľkostiach). Prezentovaná je kolekcia odevov navrhnutých na

základe tradičných maďarských motívov *Kalocsa, Matyó, Kalotaszeg, Torockó a Barkó*, v ktorých návrhárka preberá nielen dekoratívne umenie starých maďarských krojov, ale aj ich štruktúru, jedinečnosť a hodnotu. Výstava je realizovaná s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja.

70. VÝROČIE PRÍRODNEJ REZERVÁCIE KURINECKÁ DUBINA

9. 6. - 31. 8. 2022

Vernisáž výstavy 9. 6. 2022 o 15:00 hod.

Zásluhou lesníka a fytogeografa Ing. Tibora Blattného, ktorý pôsobil aj v Rimavskej Sobote, bola v roku 1952 vyhlásená Štátna prírodná rezervácia Kurinec. Je najstarším chráneným územím v súčasnej pôsobnosti Správy CHKO Cerová vrchovina. Pôvodne bolo územie vyhlásené za chránené z dôvodu ochrany hniezdisk krakle belasej. Tie však na území zanikli a v súčasnosti je predmetom ochrany územia porast starých dubov v Rimavskej kotline, predstavujúcich hniezdiská chránených druhov vtákov. Fenoménom tohto územia sa stáva dožívanie starých dubov letných (*Quercus robur L.*) v rôznych štádiách. Priamo v prírodnej rezervácii sa nachádza približne 70 stromov, ktorých obvody dosahujú aj viac ako 500 cm a ich vek presahuje 200 rokov. Ďalších 21 pôvodných drevín s podobnými parametrami je lokalizovaných v príslušnom ochrannom pásme a okolí. Kurinecká dubina si už dlhodobejšie vytvára prirodzene svoju dynamiku rozpadu a naväzuje na seba pestré spektrum skupín bezstavovcov a vtákov. V súčasnosti Mesto Rimavská Sobota spolupracuje so Správou CHKO Cerová vrchovina pri príprave podkladov k zriadeniu náučného chodníka, aby toto územie mohlo plniť aj výchovno-vzdelávaciu funkciu. Výstava predstaví toto jedinečné územie prostredníctvom fotografického a textového materiálu, ale aj trojrozmerných zbierkových predmetov – preparátov rôznych druhov hmyzu, vtákov a cicavcov. Výstavu pripravila Správa CHKO Cerová vrchovina v spolupráci s Gemersko-malohontským múzeom. **Súčasťou výstavy sú aj tvorivé dielne - 24. júna 2022 pre školské skupiny, 25. júna 2022 pre rodiny s deťmi. Vstupné na tvorivú dielňu je 2€.**

PODUJATIA

BESEDA S JANOU MLÁDEK RAJNIAKOVOU, ZBERATEĽKOU SVADOBNÝCH ŠIAT

4. 6. 2022 o 13:30 hod.

Jana Mládek Rajniaková, rodáčka z Liptova, je majiteľkou viac ako 200 kusovej zbierky svadobných šiat, ktoré pochádzajú zo Slovenska, Čiech, Ameriky či Švajčiarska. K zbieraniu svadobných šiat sa dostala náhodou. Prvých šiat sa ujala len preto, lebo jej bolo ľúto ich nechať zničiť na povale opusteného

domu. Väčšinu šiat dostala darom od kamarátok a známych, ktoré oslovila. Dnes ju už ľudia sami vyhľadávajú, aby jej zverili svadobné šaty. Rozprávať sa budeme nielen o zberateľskej vášni Jany Mládek Rajniakovej, ale aj o starostlivosti o šaty. Na príklade vystavených šiat si priblížime vývin svadobnej módy, strihy šiat, materiály, módne trendy. Hovoríť budeme aj o svadbe v dedinskom prostredí. Súčasťou besedy je aj prehliadka výstavy *Príbeh nevesty. Svadobné šaty zo zbierky Jany Mládek Rajniakovej*. Vstupné: 2€.

DNI S MEYKE - NAPOK

14. 6. a 16. 6. 2022

Melinda Molnár-Madarász (1977) je módna dizajnérka z Budapešti a majiteľka módnej značky MEYKE. Vo svojej tvorbe využíva rozmanitosť tradičných prvkov a motívov maďarského ľudového umenia z regiónov niekdajšieho Uhorska. V súčasnosti spracováva tradičné motívy ľudového odevu z Gemera-Malohontu.

Program pre verejnosť:

16. 6. o 16:00 hod. - kurátorský výklad a beseda s módnou návrhárkou Melindou Molnár-Madarász. Vstupné 2€

Program pre školy:

14. 6. od 8:30 do 15:30 hod. - etnografická tvorivá dielňa, počas ktorej si deti vyrobia záložku do knihy inšpirovanú ornamentmi z odevov módnej značky MEYKE. Účast na tvorivej dielni je potrebné ohlásiť vopred (kontakt: marekova@gmmuzeum.sk). Vstupné 2€

16. 6. o 9.00 hod. - kurátorský výklad a beseda s módnou návrhárkou Melindou Molnár-Madarász. Účast na besede je potrebné ohlásiť vopred (kontakt: marekova@gmmuzeum.sk). Vstupné 2€

Európske dni archeológie

17. 6. 2022 o 9:00 hod.

Prednáška s archeológom múzea PhDr. Alexandrom Botošom o pravekom a stredovekom osídlení mesta Rimavská Sobota. Súčasťou prednášky je virtuálna prehliadka Rimavskej Soboty v polovici 18. storočia. Účast na prednáške je potrebné ohlásiť vopred (kontakt: marekova@gmmuzeum.sk). Vstupné: 2€

S VYSVEDČENÍM DO MÚZEA

30. 6. 2022

Všetci žiaci, ktorí sa preukážu aktuálnym koncoročným vysvedčením, získajú **bezplatný vstup do múzea**.

PREDMET MESIACA

RUKOPISNÉ KNIHY PAVLA ŠRAMKA Z ROKU 1799

V roku 2021 získalo Gemersko-malohontské múzeum dotáciu z Fondu na podporu umenia na realizáciu komplexného odborného reštaurovania historických rukopisných kníh. Zreštaurované boli tri zväzky vzácneho rukopisného diela Pavla Šramka z roku 1799: Slovensko-grécky slovník k Novému Zákonu. Dielo

je napísané v česko-slovenčine. Každý zväzok obsahuje viac ako 700 strán rukopisného textu. Pavel Šramko (1743 - 1831), jazykovedec a evanjelický kňaz v Klenovci, člen Učenej spoločnosti malohontskej, bol významnou osobnosťou Gemera-Malohontu. Vytvoril rozsiahly slovensko-grécky štvorzväzkový slovník k Novému zákonu, ktorý však zostal len v rukopise. V knižnici múzea sú uchovávané jeho prvé tri zväzky, existencia štvrtého zväzku nie je známa. Autor zostavil jazykovedný slovník s veľkým úsilím a znalosťou

súdobej jazykovedy. Dielo napísal podľa pravidiel Doležalovej Slovensko-českej gramatiky z roku 1746. V rozsiahlom vlastnom úvode k slovníku Šramko na 12 stranách podrobne vysvetľuje a zdôvodňuje svoje dielo. Hovorí napríklad, že slovník je tak rozsiahly, pretože všetky potrebné myšlienky nebolo možné vyjadriť menším množstvom slov... Autor taktiež hovorí o plánovanom vydaní 4-zväzkového Slovára a o jeho cene, že keď si ľudia doprajú kúpu klobúka za dukát, o čo dôležitejšie je nedávať ho na prázdnu hlavu... ďalej zdôrazňuje (v prepise do súčasnej slovenčiny): „Vzdelanci sa majú celý život učiť a im

toto dielo nebude obšírne, a hlavne je v slovenčine, v nemčine jesto veľa dobrých kníh, ale tie sú nemecké a ty si Slovák, slovenské rýchlejšie prečítaš a podáš ľudu. Ak vyzdvihuješ nemecké knihy, tak vedz, že z nich som čerpal..., a predovšetkým z Nového zákona“. Komplexné odborné reštaurovanie rukopisných kníh zrealizoval Mgr.art Štefan Kocka, reštaurátor historickej knižnej väzby a papiera, člen Komory reštaurátorov Slovenska.

Stála vlastivedná expozícia

Expozícia prezentuje prírodné a kultúrne dedičstvo regiónu Gemer-Malohont. Vystavené sú predmety z oblasti paleontológie, geológie, zoológie, archeológie, histórie, etnografie a výtvarného umenia – napr. nálezy kostí mastodonta, tapíra či nosorožca z paleontologickej lokality Kostná dolina pri obci Hajnáčka, pestrá kolekcia dermoplastických preparátov živočíchov, vzácne archeologické nálezy zo Včeliniec, Hodejova, Tornale i samotnej Rimavskej Soboty, zbierky dokumentujúce obdobie tureckých vpádov a stavovských povstaní, predmety cechovej a kameninovej výroby, historický a ľudový nábytok, ľudový odev a textil, výrobky remeselníkov (hrnčiari, brdári, rezbári...) či umelecké diela zachytávajúce významné osobnosti a miesta Uhorska a regiónu Gemer-Malohont. Vzácnosťou je múmia egyptskej ženy z obdobia 1087 – 664 pred Kristom a vajce najväčšieho nelietajúceho vtáka žijúceho na Madagaskare vurona obrieho. Prostredníctvom zvukového panelu si vypočujete žaby, cicavce a najrôznejšie druhy vtákov.

Protifašistický odboj a SNP v Gemi-Malohonte

Expozícia ponúka komplexný pohľad na problematiku protifašistického odboja a Slovenského národného povstania v regióne. Pozostáva z deviatich častí, ktoré postupne opisujú udalosti v regióne od roku 1938 do roku 1945. Jej súčasťou sú prvky obsahujúce trojrozmerné exponáty, dobovú tlač a súčasti výzbroje a výstroja armád operujúcich počas 2. svetovej vojny v regióne. Súčasťou expozície je obrazovka, na ktorej sa premietajú záznamy rozhovorov s pamätníkmi z Gemera-Malohontu.

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!

047/5632741, 047/5632730

office@gmmuzeum.sk

www.gmmuzeum.sk